

От периодиката извличаме ценна информация за икономиката на Дряново, която не е отразена и коментирана в други исторически извори. Данните са разпръснати в дописките и новинарските хроники. Обикновено те са кратки и са в публикации за събития от разнообразен характер. Единствената дописка, посветена конкретно на стопанската тема, е изпратена на 2 март 1875 г. до в. „Напредък“⁴⁰. Авторът, подписал се като „Един колибарин“, обрисова почти „апокалиптична“ картина за настъпилата в града криза: „...жалуване се слуша навсякъде и във всяка къща... [в] разговорите по кафенета и дюгени. Голямо безпаричие владее в жителството, търговията съвсем заспала...“. Причината за безпаричието е лошата година, продължителната суша през лятото и суровата зима. Липсва фураж за добитъка, овцете измират от болести. „С една дума селянинът, както и гражданинът, не успява нито в търговско отношение, нито в земеделческо или скотовъдско и заради това скотовъдството и земеделието наместо да се развиват и усъвършенствуват... те си остават в първобитно състояние. Промислеността отпада и ето от де иде сиромашията...“. И ако дряновци приемат да плащат седемте вида редовни данъци, не са доволни от практиката на тескеретата при търговията, обобщава дописникът, защото „правят малко-много търговийка с... два артикула /едър рогат добитък-волове, биволи и вино, затова се налага редовно да пътуват-б.а./“. Те не приемат и новия данък „бедел-и аскерие“. Традиционно военен данък плащали мъжете над 18-19 годишна възраст. След 1875 г., когато отново повишават данъка, задължението на християните е изчислено на 33 000 гр. и е разпределено на всички жители от мъжки пол, включително момченцата-бебета.

Следователно дряновци, както става ясно, се занимават със занаяти и търговия, а в селата на околията - със земеделие и скотовъдство. Анонимният дописник на в. „Право“ пише, че градът е обиколен от три страни с лозя и още, че жителите купуват много кози, овце и „едър добитък“, но изключително трудно успяват да го докарат до селището от разбойничеството по пътищата. Тоест основата на селското стопанство са лозарството и овцевъдството. Този извод се налага и от статистиката за облагането на населението на каза Търново и нахиите Елена, Дряново и Беброво с „ресим“ за овцете и фиксираната сума над 1 000 000 гр.⁴¹. Големината на стадата е по няколко стотици животни. Например, във връзка с наводнение през 1857 г. се съобщава, че двама овчари се грижат за 300 овце в Предбалкана между Дряново и Габрово⁴². Хр. х. Христов мимоходом отбелязва наличието на няколко салхани, където през есента се обработват големи количества месо. Занаятчиите произвеждат 12-13 артикула [данни на дописника Един колибарин-б.Ст.В.]. Богатите професионални организации са бакалският еснаф,